

**ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH
IM. CZESŁAWA MIŁOSZA
W GRYFICACH**

PROGRAM

WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

na lata 2017-2020

„(...) Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności”

(Fragment preambuły Ustawy Prawo oświatowe)

Podstawa prawna wraz z założeniami teoretycznymi

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949) - art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3.
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191),
4. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr. 61 poz. 284 ze zm.),
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, **kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia**, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).

Szkoła realizuje program wychowawczo-profilaktyczny dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a także treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Treści i działania o charakterze wychowawczym zostały sformułowane **z uwzględnieniem definicji wychowania** określonej w ustawie – Prawo oświatowe, **wg której jest ono wspieraniem dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianym i uzupełnianym przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.**

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,

- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Zaplanowany proces wychowawczy jest ukierunkowany na wartości i podejmowanie działań związanych z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi. Treści i działania o charakterze profilaktycznym wynikają z przeprowadzonej przez szkołę diagnozy potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej. W opracowaniu i realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoła stale i bezpośrednio współpracować będzie z rodzicami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w działalność edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą szkoły.

Założenia realizacyjne programu wychowawczego szkoły

1. Podstawową zasadą realizacji jest powszechna znajomość założeń programu wychowawczo- profilaktycznego przez rodziców, uczniów, nauczycieli oraz pracowników szkoły.
2. Program wychowawczo - profilaktyczny określa zgodne współdziałanie oraz współodpowiedzialność uczniów, rodziców i nauczycieli, które prowadzą do osiągnięcia założonych celów.
3. Najważniejszymi partnerami w realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego są rodzice naszych uczniów, wobec których szkoła pełni rolę wspierającą.
4. Realizacja procesu wychowania, w tym zapobiegania niepożądanym zjawiskom, powierzona jest wszystkim nauczycielom pracującym w szkole, wspomaganym przez wszystkich pracowników szkoły.
5. Wychowawcy organizują i koordynują działania wychowawczo-profilaktyczne w klasie; nie są jedynymi realizatorami programu wychowawczo-profilaktycznego. Są nimi również nauczyciele, którym nie powierzono wychowawstwa w danej klasie.
6. W realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoła współpracuje ze środowiskiem zewnętrznym, w szczególności z organizacjami, instytucjami wspierającymi działalność wychowawczo-profilaktyczną szkoły.

Analiza zasobów oraz potrzeb szkoły oraz występujących zagrożeń (zachowań problemowych uczniów)

Zasoby szkoły

W skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Czesława Miłosza Gryficach wchodzi:

- Branżowa Szkoła I Stopnia, której ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w Branżowej Szkole II Stopnia;
- Liceum Mistrzostwa Sportowego, którego świadectwo ukończenia uprawnia do składania egzaminu maturalnego.
- Technikum Ekonomiczne, którego ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, a także uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Szkoła funkcjonuje w trzech budynkach, posiada 21 sal lekcyjnych w tym: 3 pracownie komputerowe, 1 pracownia mobilna, 2 pracownie językowe, pracownie przedmiotowe, pokój nauczycielski. Ponadto szkoła posiada halę gimnastyczną wraz z zapleczem, część zajęć wychowania fizycznego i zajęć sportowych (Liceum Mistrzostwa Sportowego) odbywa się hali widowiskowo-sportowej Gryf Arena z pełnym zapleczem sportowym, boiskach sportowych Orlik oraz basenie.

W szkole funkcjonuje biblioteka szkolna wraz z czytelnią multimedialną, dobrze wyposażony gabinet medycyny szkolnej oraz gabinet pedagoga.

Teoretyczne wyjaśnienie istoty problemu

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie i trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój, zaburzają zdrowy styl życia (w literaturze określonych jako zachowania ryzykowne).

Istota działalności wychowawczej i działalności profilaktycznej wskazuje, że są to odrębne procesy, różniące się głównie celem, do którego zmierzają, są jednak ściśle ze sobą powiązane. Z jednej strony bowiem **wychowanie** pełni rolę nadrzędną, nadającą profilaktyce sens. Z drugiej zaś strony **profilaktyka**, poprzez swoje działania zapobiegawcze i korekcyjne, tworzy warunki do sprawnej realizacji procesu wychowawczego.

Działania profilaktyczne są najskuteczniejszą formą zapobiegania różnego typu zachowaniom negatywnym.

Powodem sięgania przez wychowanków po alkohol, nikotynę czy narkotyki nie jest zła wola, ani skłonności, czy obciążenie genetyczne, ani przypadkowa ciekawość lecz kryzys życia, sygnalizowany przez bolesne stany emocjonalne. Substancje uzależniające są emocjonalnym „lekarstwem” dla młodych osób, które rezygnują z trudu dojrzwania i kierowania życiem mocą własnej świadomości oraz wolności.

Czynniki ryzyka i czynniki chroniące

Czynnik ryzyka- jakieś wydarzenie, dyspozycja, fakt oddziałujący na młodego człowieka skorelowany z wystąpieniem w przyszłości kłopotów z używaniem substancji psychoaktywnych (picie, palenie, branie narkotyków)

Czynniki ryzyka to:

- duża dostępność substancji psychoaktywnych;
- wystąpienie uzależnienia lub nadużywania w rodzinie dziecka;
- pozytywny stosunek rodziny dziecka do używania substancji (również obojętność i przyzwolenie);
- pozytywne oczekiwania dziecka wobec używania substancji;
- normy społeczne (obyczaje) promujące używanie substancji;
- konflikty w rodzinie;
- doświadczenie izolacji w dzieciństwie;
- nadpobudliwość i agresja zaznaczona już w dzieciństwie;
- urazy centralnego układu nerwowego, niektóre niepełnosprawności;
- grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania dysfunkcyjne;
- niskie wyniki w nauce i zawężone oczekiwania życiowe;
- wczesna inicjacja (wczesne używanie substancji i in.);

Powyższa lista czynników ryzyka daje niejako możliwość przewidywania, którzy uczniowie mogą mieć kłopoty z substancjami, nawet jeśli w danej chwili nie występują żadne kłopoty. Pozwala to z jednej strony objąć je wcześniej prewencją a z drugiej strony usuwać, w miarę możliwości, wpływ tychże, zidentyfikowanych czynników. Natomiast błędem jest etykietowanie dzieci podejrzewanych o wystąpienie ryzyka. Może to przyczyniać się do nasilenia ich problemów. Niedopuszczalne są praktyki bezceremonialnego wskazywania na takich uczniów w toku profilaktyki, czy pracy wychowawczej.

Następnym zagadnieniem są **czynniki chroniące**. To jakby odwrotność czynników ryzyka co do skutku. Ich obecność zmniejsza prawdopodobieństwo wystąpienia problemów a mianowicie:

- silna więź z rodzicami
- zainteresowanie nauką i dobre w niej wyniki (również angażujące hobby)
- praktyki religijne, pozytywna więź z Bogiem
- charyzmatyczne wzorce ze strony wychowawców
- szacunek dla norm i autorytetów społecznych
- zdolność wychowanków do interioryzacji podstawowych norm moralnych i wartości duchowych

Zadaniem nauczycieli/wychowawców jest wzmacnianie czynników chroniących a osłabianie czynników ryzyka.

Diagnoza występujących zagrożeń

Budowanie Programu wychowawczo - profilaktycznego poprzedzono diagnozą potrzeb i problemów środowiska uczniów, rodziców, nauczycieli i społeczności lokalnej. W celu określenia stopnia ich natężenia opracowano własne narzędzia badawcze w oparciu o powszechnie stosowane metody diagnostyczne a mianowicie:

- obserwacji zachowań uczniów w sytuacjach szkolnych,
- rozmów z nauczycielami, uczniami oraz rodzicami;
- sondażu diagnostycznego (ankiety);

- analizę dokumentacji szkolnej;
- analizę sytuacji rodzinnej i środowiskowej uczniów;

Dzięki zastosowanym w szkole środkom bezpieczeństwa (monitoring, dyżury nauczycieli, budowanie przyjaznej atmosfery szkoły) ankietowana młodzież czuje się bezpiecznie.

Nadal prowadzimy na terenie szkoły szeroko rozumianą profilaktykę dotyczącą zachowań ryzykownych poprzez organizowanie warsztatów ze specjalistami, terapeutami jednocześnie proponując młodzieży alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego oraz zdrowy styl życia. Wiele naszych działań kierujemy również do społeczności lokalnej: wystawy, wolontariat, strona internetowa szkoły oraz inne działania w miarę pojawiających się potrzeb.

Wśród rodziców klas pierwszych przeprowadzono **sondaż diagnostyczny**, który dotyczył potrzeb i oczekiwań rodziców odnośnie pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły. W badaniu wzięło udział 81 rodziców, których dzieci uczęszczają do Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Czesława Miłosza w Gryficach. W oparciu o uzyskane informacje od rodziców, nauczycieli, pracowników szkoły, dokonano wstępnej identyfikacji najczęściej występujących problemów:

- zachowania opozycyjne wobec norm i zasad panujących w domu
- weekendowe spożywanie alkoholu, uleganie nałogom, zwłaszcza nałogowi nikotynowemu
- niska kultura osobista w szczególności kultura języka (wulgaryzowanie wypowiedzi)
- niskie wyniki w nauce, zawężone oczekiwania życiowe
- spóźnianie się na lekcje, wagarowanie
- niewielkie zaangażowanie rodziców w życie szkoły,

Przeprowadzone badania wskazały na konieczność ujęcia w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym przede wszystkim działań z obszaru profilaktyki pierwszorzędowej. Natomiast w przypadku ulegania nałogowi tytoniowemu zastosowanie działań z obszaru profilaktyki pierwszo i drugorzędowej.

A oto zebrane wyniki badań wśród rodziców:

1. Rodzice oczekują od szkoły pomocy w rozwiązywaniu niektórych problemów, dotyczących nauki i zachowania oraz usuwania pojawiających się trudności szkolnych;
2. Tematyka zebrań z rodzicami powinna dotyczyć głównie: wyników w nauce, frekwencji, analizy funkcjonowania dziecka w grupie klasowej, oraz tego, jak pomagać dziecku w rozwiązywaniu jego problemów, w tym emocjonalnych;
3. Zdaniem rodziców poruszaną tematyką godzin wychowawczych winny być te treści, które poruszają szeroko rozumiane problemy uczniów (adaptacyjne, rówieśnicze, integracyjne grupy klasowej), oraz zagadnienia dotyczące profilaktyki uzależnień, zwłaszcza od narkotyków, tytoniu, w mniejszym stopniu od alkoholu.
4. Rodzice we współpracy ze szkołą pragną ustrzec swoje dzieci głównie przed: narkomanią(72%), alkoholizmem (14 %), nikotynizmem (8%) oraz złym wpływem rówieśników(6 %).
5. Rodzice oferują udział w wyznaczonych spotkaniach przez wychowawcę (72%), stały kontakt z wychowawcą i nauczycielami (17%), pomoc przy organizacji zajęć rekreacyjnych, wyjazdów (8%), innych np. spotkań z ciekawymi ludźmi (3%).

Przeprowadzono również sondaż diagnostyczny wśród uczniów, dotyczący problematyki uzależnień od narkotyków, alkoholu i papierosów. W badaniu wzięło udział 59 uczniów z klas 1-4 ZSP w Gryficach.

A oto wyniki badań wśród uczniów:

I obszar badań: narkotyki

Około 70 % badanych uczniów deklaruje prowadzenie rozmów z rodzicami/prawnymi opiekunami nt. zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków, picia alkoholu, palenia papierosów.

44% badanych nie widzi problemu narkomanii w szkole, zdaniem 56 % problem narkomanii występuje. Ankietowani uczniowie wskazują przeciętnie 5 osób pośród uczniów w szkole, które ich zdaniem są narkomanami.

67 % ankietowanych nie miałyby problemu, aby wejść w posiadanie narkotyków.

35 % respondentów próbowało narkotyków. Najczęściej do pierwszego kontaktu z narkotykami dochodziło podczas wakacji lub/i innym miejscu.

Dwanaście osób spośród ankietowanych przyznało, że aktualnie zażywa narkotyki od 1-2 lat, choć nie uważa się za osoby uzależnione.

Najczęściej zażywanym narkotykiem jest/była: marihuana, w mniejszym stopniu amfetamina. Trzy osoby, spośród ankietowanych, zażywały tzw. dopalaczy.

Na terenie przyległym do szkoły, zdaniem 50 % respondentów, można wejść w posiadanie narkotyków; zdaniem 49 % również na terenie szkoły.

Zdaniem 11% ankietowanych narkotyki wśród uczniów rozprowadza tzw. pośrednik, 15% wskazuje na „kolegę”, 13% wskazuje na dilera, zaś 61 % nie ma wiedzy na ten temat.

Według ok. 67% ankietowanych narkotyki poza szkołą można nabyć „przez telefon”, na tzw. „mecie”, przez Internet, oraz dyskoteci. 33 % ankietowanych nie posiada wiedzy na ten temat(odpowiedź: nie wiem).

Zdaniem respondentów przeciwdziałać narkomanii powinna na 1. miejscu policja, 2.- rodzina, rodzice, 3.- osobiste działanie, 4.-terapeuta,specjalista, 5. - nikt, **6.- szkoła**

II obszar badań: papierosy

33% ankietowanych przyznają się do palenia papierosów; ok. 23% spośród zadeklarowanych jako palący, uważa się za osoby uzależnione od palenia papierosów. Badania wskazują, że połowa uczniów pali (popala) papierosy.

Zdaniem ankietowanych przeciwdziałaniem uzależnieniu od papierosów powinna na 1. miejscu rodzice, rodzina, 2. – **szkoła** , 3.- sami uzależni, 4. – specjaliści, lekarze, 5.- brak wiedzy („nie wiem”)

III obszar badań: alkohol

78 % respondentów przyznaje się do picia alkoholu, zaś 66% do picia sporadycznego. 22 % deklaruje, że nie pije alkoholu w ogóle. Ankietowana większość, raz w tygodniu, najczęściej sięgają po piwo, rzadziej po wódkę.

Zdaniem ankietowanych przeciwdziałać alkoholizmowi powinna na 1.miejscu – rodzina, rodzice; 2.-instytucje pomocowe (AA, GKRPA, specjaliści, lekarze) ; **3.-szkoła**; 4. – sami uzależnieni, wszyscy.

Ocena szkoły przez respondentów (w skali szkolnej 1-6) w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od:

narkotyków – 2,6

papierosów – 2,6

alkoholu – 3,2

średnia ocena szkoły - 2,8

Rekomendacje

1. Dokonać ewaluacji dotychczasowego obszaru pracy profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;
2. We współpracy z rodzicami, nauczycielami rozpoznawać indywidualne potrzeby uczniów oraz analizować przyczyny niepowodzeń szkolnych, trudności w funkcjonowaniu społecznym, zaburzeń i odchyleń rozwojowych;
3. Na prośbę rodziców i nauczycieli oraz zainteresowanych uczniów określać formy i sposoby udzielania uczniom, w tym uczniom zdolnym, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb;
4. Organizować pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
5. We współpracy pedagoga z nauczycielami oraz rodzicami uczniów, podejmować działania wychowawcze oraz profilaktyczne;
6. We współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ucznia i jego rodziny podejmować działania interwencyjne na rzecz uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

KONCEPTUALIZACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Misja szkoły

We wszystkich działaniach kierujemy się wyznawanymi wartościami oraz poszanowaniem praw i godności człowieka, zgodnie z Konwencją o Prawach Dziecka oraz Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Wychowujemy uczniów w duchu uniwersalnych wartości humanistycznych, moralnych, tolerancji, patriotyzmu, solidarności, demokracji, wolności i sprawiedliwości społecznej.

Kultywujemy tradycje oraz ceremoniał szkolny, a wszystkie działania pedagogiczne i opiekuńczo - wychowawcze orientujemy na dobro podopiecznych (tworząc warunki intelektualnego, emocjonalnego, społecznego, estetycznego i fizycznego rozwoju uczniów), a także na ich dalsze losy.

Przygotowujemy młodzież do świadomego i racjonalnego funkcjonowania w świecie ludzi dorosłych oraz do pełnienia ważnych ról społecznych.

Ścisłe współdziałamy z rodzicami (którzy są najlepszymi sojusznikami nauczycieli, zwłaszcza wychowawców) oraz innymi partnerami zewnętrznymi wspierającymi szkołę w jej rozwoju.

Ustawicznie diagnozujemy potrzeby i oczekiwania środowiska lokalnego oraz wszystkich, bezpośrednich „klientów” szkoły.

Model Absolwenta

Dojrzały wychowanek, który potrafi troszczyć się o własny rozwój we wszystkich dziedzinach życia, który respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Buduje pozytywne relacje z samym sobą i z drugim człowiekiem. Potrafi ochronić i rozwinąć swoją świadomość, wolność i odpowiedzialność. Jest w stanie skutecznie oprzeć się negatywnym naciskom z zewnątrz, ale także wewnętrznym słabościom.

Absolwent Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Czesława Miłosza w Gryficach to:

- a) obywatel Europy XXI wieku, który:
 - w swoim postępowaniu dąży do prawdy;
 - jest świadomy życiowej użyteczności zdobytej wiedzy i umiejętności przedmiotowych;
 - posługuje się sprawnie językiem obcym;
 - wykorzystuje najnowsze techniki multimedialne;
 - wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów;
 - jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.
- b) młody obywatel, który zna historię, kulturę oraz tradycje swojego regionu i narodu.
- c) człowiek:

- umiejący rzetelnie pracować indywidualnie i w zespole;
 - twórczo myślący;
 - umiejący skutecznie się porozumiewać;
 - umiejący stale się uczyć i doskonalić;
 - umiejący planować swoją pracę oraz ją organizować.
- d) człowiek tolerancyjny, dbający o bezpieczeństwo własne i innych, aktywny, ciekawy świata, uczciwy i prawy, przestrzegający prawa, kulturalny, obowiązkowy, samodzielny, promujący zdrowy styl życia, altruista.
- e) człowiek wolny, zdolny do dokonywania właściwych wyborów, życzliwie nastawiony do świata i ludzi.
- f) człowiek promujący wartości życia rodzinnego.

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia w poszczególnych typach szkół.

Opracowanie: Marek Konopczyński, Joanna Borowik, Piotr Chlebowski, Marcin Kolemba, Katarzyna Szorc, Jolanta Szada-Borzyszkowska (ORE)

Tabela nr 1. Zdrowie- edukacja zdrowotna

Szkoła/ przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła branżowa I stopnia	
Podstawy przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej; - zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia reakcje własnego organizmu na wysiłek fizyczny o różnej intensywności; - wyjaśnia, na czym polega prozdrowotny styl życia; - wyjaśnia związek między aktywnością fizyczną i żywieniem a zdrowiem i dobrym samopoczuciem oraz omawia sposoby utrzymania odpowiedniej masy ciała we wszystkich okresach życia; - wymienia choroby cywilizacyjne uwarunkowane niedostatkiem ruchu, w szczególności choroby układu krążenia, układu ruchu i otyłość, oraz omawia sposoby zapobiegania im; - wyjaśnia, dlaczego zdrowie jest wartością dla człowieka i zasobem dla społeczeństwa oraz na czym polega dbałość o zdrowie w okresie młodości i wczesnej dorosłości; - wyjaśnia, co oznacza odpowiedzialność za zdrowie własne i innych ludzi; - omawia konstruktywne, optymistyczne sposoby wyjaśniania trudnych zdarzeń i przeformułowania myśli negatywnych na pozytywne; - wyjaśnia, na czym polega praca nad sobą dla zwiększenia wiary w siebie, poczucia własnej wartości i umiejętności

	<p>podejmowania decyzji;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega konstruktywne przekazywanie i odbieranie pozytywnych i negatywnych informacji zwrotnych oraz radzenie sobie z krytyką; - omawia zasady racjonalnego gospodarowania czasem; - wyjaśnia, na czym polega samobadanie i samokontrola zdrowia oraz dlaczego należy poddawać się badaniom profilaktycznym w okresie całego życia; - wyjaśnia, co to znaczy być aktywnym pacjentem i jakie są podstawowe prawa pacjenta; - omawia przyczyny i skutki stereotypów i stygmatyzacji osób chorych psychicznie i dyskryminowanych (np. żyjących z HIV/AIDS); - planuje projekt dotyczący wybranych zagadnień zdrowia oraz wskazuje na sposoby pozyskania sojuszników i współuczestników projektu w szkole, domu lub w społeczności lokalnej; - omawia, na czym polega współuczestnictwo i współpraca ludzi, organizacji i instytucji w działaniach na rzecz zdrowia; - wyjaśnia, jaki jest związek między zdrowiem i środowiskiem oraz co sam może zrobić, aby stworzyć środowisko sprzyjające zdrowiu.
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi określić podstawowe źródło ludzkich kompleksów i podjąć próbę określenia źródła własnych kompleksów; - akceptuje siebie, swoje słabe i mocne strony; - rozumie trudności w osiągnięciu tożsamości płciowej, wie, gdzie szukać pomocy; - jest odpowiedzialny za własny rozwój emocjonalny; - rozumie, czym jest dojrzewanie: zna, rozumie i akceptuje kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej; - zna problemy okresu dojrzewania i sposoby radzenia sobie z nimi;

Tabela nr 2. Relacje – kształtowanie postaw społecznych

Szkoła/ przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła branżowa I stopnia	
WOS	- współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;
Podstawy przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystuje formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej; podejmuje decyzje i ocenia ich skutki, zarówno pozytywne, jak i negatywne; - charakteryzuje swoje role społeczne i typowe dla nich zachowania; - stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, na czym polega wierność, zaufanie i dialog w relacjach międzyludzkich; - wskazuje różnice i podobieństwa między przyjaźnią, zakochaniem, miłością; rozumie znaczenie miłości w życiu człowieka; - rozumie, że lepsze zrozumienie siebie powoduje lepsze zrozumienie innych; - zna i rozumie podłoża konfliktów w rodzinie i określa ich przyczyny; wskazuje sposoby rozwiązywania konfliktów; - posługuje się różnymi formami komunikowania się; - odczytuje i interpretuje komunikaty;

	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie mowy ciała w kontaktach interpersonalnych; - potrafi lepiej zrozumieć siebie i drugiego człowieka; - rozumie znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości i budowaniu emocjonalnych więzi;
--	--

Tabela nr 3. Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

Szkoła/ przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła branżowa I stopnia	
Język polski	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega związek języka z wartościami oraz to, że stanowi on źródło poznania wartości (takich jak dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja, miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja); - dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne.
WOS	<ul style="list-style-type: none"> - znajduje i wykorzystuje informacje na temat sposobu, w jaki prawo reguluje życie obywateli; - wyraża własne zdanie w wybranych sprawach na różnych forach publicznych i uzasadnia je; - jest otwarty na odmienne poglądy; - gromadzi i wykorzystuje informacje potrzebne do zaplanowania dalszej nauki i kariery zawodowej;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, czym jest niepełnosprawność, starość, choroby, umieranie i śmierć, w tym w aspekcie życia rodzinnego; - ma świadomość własnej tożsamości; - rozumie potrzebę poznania siebie i kształtowania obrazu własnej osoby; rozumie potrzebę poznania swojego partnera; - wyraża szacunek dla siebie i innych; - jest tolerancyjny wobec odmienności kulturowych, etnicznych, religijnych, seksualnych; - określa wartości i pojęcia związane z płciowością człowieka: męskość, kobiecość, miłość, rodzina, rodzicielstwo;

Tabela nr 4. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Szkoła/ przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła branżowa I stopnia	
WOS	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje prawne aspekty codziennych problemów życiowych i szuka ich rozwiązania; - wymienia przestępstwa, których ofiarą najczęściej padają młodzi ludzie; wie, jak można próbować ich uniknąć, i przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w sytuacji zagrożenia; - wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie przestępstwa (środki wychowawcze i poprawcze); - przedstawia przepisy prawne dotyczące sprzedaży i konsumpcji alkoholu, papierosów i narkotyków i wskazuje na konsekwencje ich łamania.
Podstawy przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach, i ocenia skutki własnych działań;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta z podstawowych usług w sieci komputerowej, lokalnej i rozległej, związanych z dostępem do informacji, wymianą informacji i komunikacją, przestrzega przy tym zasad netykiety i norm prawnych, dotyczących bezpiecznego korzystania i ochrony informacji oraz danych w komputerach w sieciach komputerowych; - omawia normy prawne odnoszące się do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych, dotyczące m.in.

	rozpowszechniania programów komputerowych, przestępczości komputerowej, poufności, bezpieczeństwa i ochrony danych oraz informacji w komputerze i w sieciach komputerowych;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, na czym polegają zagrożenia życia społecznego: alkoholizm, narkomania, agresja, sekty, pornografia; - rozumie zasady przeciwstawiania się wszelkim manipulacjom – niebezpieczeństwom ze strony otoczenia; - potrafi być krytyczny wobec treści szkodliwych dla młodzieży; - wyjaśnia, na czym polega przemoc i przestępstwa seksualne; wskazuje możliwości zapobiegania im oraz sposoby obrony; - wie, gdzie szukać informacji o ośrodkach pomocy psychologicznej, medycznej i prawnej; rozumie ich znaczenie; - zna sposoby szukania pomocy w sytuacjach trudnych;

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin będących w dyspozycji wychowawcy, z podziałem na klasy.

Tabela nr 1. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w liceum mistrzostwa sportowego.

OBSZAR	Zadania			
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<p>Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres.</p> <p>Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).</p> <p>Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.</p> <p>Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się,</p>	<p>Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu na własne życie.</p> <p>Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi.</p> <p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie</p>	<p>Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem a planowaną w przyszłości pracą.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju.</p> <p>Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego.</p> <p>Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi u kobiet itp.) w celu ochrony zdrowia.</p> <p>Rozwijanie postaw prozdrowotnych poprzez podejmowanie i urzeczywistnianie działań na rzecz zdrowia.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umie-</p>

	<p>planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.</p> <p>Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.</p> <p>Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.</p>	<p>z objawami depresji u siebie i osób ze swego otoczenia.</p> <p>Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.</p> <p>Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych.</p> <p>Rozwijanie zdolności samokontroli i panowania nad emocjami.</p>	<p>Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia), zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków.</p> <p>Dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.</p>	<p>Umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p>
OBSZAR	Zadania (cd. liceum mistrzostwa sportowego)			
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV
Relacja-kształtowanie postaw społecznych	<p>Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia. Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.).</p> <p>Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.</p> <p>Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska, umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne. Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa).</p>	<p>Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.</p> <p>Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki.</p> <p>Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów, z zastosowaniem negocjacji i mediacji.</p> <p>Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności.</p> <p>Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń.</p> <p>Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.</p>	<p>Podejmowanie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Stosowanie w praktyce umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Wykorzystywanie wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych.</p> <p>Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.</p>

<p>Kultura - wartości, normy, wzory zachowań</p>	<p>Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły (samorząd uczniowski, klub sportowy itp.).</p> <p>Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.</p>	<p>Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywaniu uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania.</p>	<p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p> <p>Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli. Wyrażanie własnego zdania na temat różnych problemów oraz uzasadniania go.</p>
---	--	---	---	---

OBSZAR	Zadania (cd. liceum mistrzostwa sportowego)			
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV
<p>Kultura – wartości, normy, wzory zachowań.</p>	<p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.</p> <p>Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.</p> <p>Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalanie potrzeby bycia ambitnym.</p> <p>Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.</p> <p>Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami.</p> <p>Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.</p>	<p>Zastosowanie w praktyce wiedzy dotyczącej selekcjonowania i krytycznej analizy informacji.</p> <p>Poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy.</p> <p>Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpień publicznych.</p>

Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych). Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.	Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych, życiowych problemów. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno- - gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.).	Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji. Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych. Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd.	Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań. Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci.
OBSZAR	ZADANIA (cd. liceum mistrzostwa sportowego)			
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV
Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów. Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów przewidywanie konsekwencji własnych działań. Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu i mediów społecznościowych.	Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.	Wzmacnianie norm ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat.

Tabela nr 2. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w technikum i szkołach branżowych.

OBSZAR	ZADANIA				
	TECHNIKUM				
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V
	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA			SZKOŁA BRANŻOWA II STOPNIA	
Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa I	Klasa II	
Zdrowie- edukacja zdrowotna	<p>Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres.</p> <p>Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).</p> <p>Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.</p> <p>Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu własne życie.</p> <p>Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi.</p> <p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i u osób w swoim otoczeniu.</p> <p>Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.</p>	<p>Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem a planowaną w przyszłości pracą.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeb ciągłego rozwoju.</p> <p>Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego.</p> <p>Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem.</p> <p>Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia); zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi u kobiet itp.) w celu ochrony zdrowia.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p>	<p>Rozwijanie postaw prozdrowotnych poprzez podejmowanie i urzeczywistnianie działań na rzecz zdrowia.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem.</p> <p>Doskonalenie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.</p> <p>Propagowanie zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu w kontekście całego dalszego życia.</p>

OBSZAR	ZADANIA				
	TECHNIKUM cd.				
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V
	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA			SZKOŁA BRANŻOWA II STOPNIA	
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa I	Klasa II
Zdrowie- edukacja zdrowotna cd.	<p>Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego.</p> <p>Intensywna dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.</p> <p>Rozwijanie postawy pro-aktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych.</p> <p>Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami</p>	<p>Dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.</p>	Jw.	Jw.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<p>Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia.</p> <p>Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.).</p> <p>Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki.</p> <p>Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów z zastosowaniem negocjacji i mediacji</p>	<p>Podjęcie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Stosowanie w praktyce umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p>	<p>Zastosowanie w praktyce umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.</p> <p>Podjęcie działań nastawionych na różne obszary ludzkich problemów w kontekście udzielania pomocy (wolontariat).</p>

OBSZAR	ZADANIA				
	TECHNIKUM Cd.				
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V
	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA			SZKOŁA BRANŻOWA II STOPNIA	
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa I	Klasa II
Relacje – kształtowanie postaw społecznych cd.	<p>Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne.</p> <p>Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa).</p>	<p>Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności.</p> <p>Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.</p>	<p>Wykorzystywanie wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych.</p> <p>Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności nawiązywania relacji interpersonalnych zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym.</p>
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	<p>Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły.</p> <p>Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.</p> <p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.</p>	<p>Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętności reagowania.</p> <p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p>	<p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p> <p>Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.</p>	<p>Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p> <p>Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli.</p> <p>Wyrażanie własnego zdania na temat różnych problemów oraz uzasadniania go.</p>	<p>Utrwalanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji innych.</p> <p>Utrwalanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływu rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Wykorzystanie w praktyce wiedzy o różnicach kulturowych oraz doskonalenie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p>

OBSZAR	ZADANIA				
	TECHNIKUM Cd.				
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V
	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA			SZKOŁA BRANŻOWA II STOPNIA	
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa I	Klasa II
Kultura- wartości, normy, wzory zachowań cd.	<p>Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.</p> <p>Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.</p>	<p>Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalanie potrzeby bycia ambitnym.</p> <p>Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.</p>	<p>Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami.</p> <p>Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.</p>	<p>Zastosowanie w praktyce wiedzy dotyczącej selekcjonowania i krytycznej analizy informacji. Poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy.</p> <p>Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpień publicznych</p>	<p>Utrwalanie umiejętności analizy norm społecznych.</p> <p>Budowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron, zaufania do siebie.</p>
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzy- kownych (proble- mowych)	<p>Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych).</p>	<p>Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych życiowych problemów.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno- - gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.).</p>	<p>Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji.</p> <p>Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych.</p> <p>Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.</p> <p>Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci</p>	<p>Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób satysfakcjonujący dla obydwu stron.</p> <p>Wykorzystanie w praktyce umiejętności rozpoznawania radzenia sobie z niepożądanymi wpływami środowiska rówieśniczego, środków masowego przekazu, reklamy.</p>

OBSZAR	ZADANIA				
	TECHNIKUM Cd.				
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V
	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA			SZKOŁA BRANŻOWA II STOPNIA	
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa I	Klasa II
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<p>Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.</p> <p>Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów.</p> <p>Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu i mediów społecznościowych</p>	Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.	Wzmacnianie norm ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat.	Wzmacnianie norm redukujących ryzyko eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.

Harmonogram działań wychowawczych i profilaktycznych.

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy i wybranych edukacji przedmiotowych w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Cz. Miłosza w Gryficach, przedstawione są w postaci zadań dla poszczególnych typów szkół oraz klas. **Treści wychowawczo-profilaktyczne stanowią podstawę do tworzenia planów działań wychowawczo-profilaktycznych na poziomie poszczególnych klas.** Wychowawcy, uwzględniając ogólną diagnozę szkolnych problemów oraz potrzeby i diagnozę danej klasy, opracowują we współpracy z zespołem uczących nauczycieli plan wychowawczo-profilaktyczny dla danej klasy na dany rok szkolny. Ostateczny termin opracowania planu działań wychowawczo-profilaktycznych dla danej klasy upływa w dniu 30.09. bieżącego roku szkolnego. Plany te mogą ulegać modyfikacji w czasie trwania roku szkolnego z uwzględnieniem potrzeby grupy.

W klasach pierwszych wychowawcy klas w planach działań wychowawczo-profilaktycznych ujmują przede wszystkim najważniejsze zadania wychowawczo-profilaktyczne obowiązujące w danym roku szkolnym, ze szczególnym zwróceniem uwagi na integrację klasy. Wychowawca klasy na podstawie programu wychowawczo- profilaktycznego szkoły opracowuje plan działań wychowawczo-profilaktycznych, który powinien uwzględniać następujące zagadnienia:

- 1) poznanie ucznia, jego potrzeb i możliwości;
- 2) przygotowanie ucznia do poznania własnej osoby;
- 3) wdrażanie uczniów do pracy nad własnym rozwojem;
- 4) pomoc w tworzeniu systemu wartości;
- 5) strategię działań, których celem jest budowanie satysfakcjonujących relacji w klasie:

- a) adaptacja,
 - b) integracja,
 - c) przydział ról w klasie,
 - d) wewnątrzklasowy system norm postępowania,
 - e) określenie praw i obowiązków w klasie, szkole,
- 6) Strategie działań, których celem jest budowanie wizerunku klasy i więzi pomiędzy wychowankami:
- a) wspólne uroczystości klasowe, szkolne, wycieczki,
 - b) edukacja zdrowotna, regionalna, kulturalna,
 - c) kierowanie zespołem klasowym na zasadzie włączania do udziału w podejmowaniu decyzji uczniów oraz rodziców,
 - d) wspólne narady wychowawcze,
 - e) tematyka godzin wychowawczych z uwzględnieniem zainteresowań klasy,
 - f) aktywny udział klasy w pracach na rzecz szkoły i środowiska,
 - g) szukanie, pielęgnowanie i rozwijanie tzw. „mocnych stron klasy” .
- 7) Strategie działań, których celem jest wychowanie obywatelskie i patriotyczne- aktywny udział w obchodach świąt i uroczystości o zasięgu lokalnym oraz krajowym.
- 8) Promowanie wartości kulturalnych, obyczajowych, środowiskowych i związanych z ochroną zdrowia.
- 9) Preorientacja zawodowa.

Weryfikacja planów w klasach pierwszych następuje najpóźniej po upływie pierwszego semestru, a w pozostałych klasach adekwatnie do potrzeb.

Zadania programowe (wychowawczo-profilaktyczne) mogą ulegać modyfikacji lub poszerzeniu o zadania wynikające z bieżących potrzeb szkoły. Realizacja programu przebiega w trzech obszarach działań: ogólnoszkolnych, wewnątrzklasowych, indywidualnych.

Sposoby i metody realizacji:

- realizacja treści dotyczących obszarów wychowawczych i profilaktycznych zawartych w podstawach programowych, poszczególnych edukacji przedmiotowych;

- pogadanki;

- prelekcje;

- warsztaty;

- projekcje filmów;

- gazetki tematyczne;

- zajęcia pozalekcyjne (wycieczki, ogniska, koła zainteresowań itp.);

- apele okolicznościowe i porządkowe;

- badania ankietowe;

- uroczystości szkolne;

- realizacja treści wychowawczo-profilaktycznych zawartych w programie godzin z wychowawcą, w poszczególnych klasach, w tym spotkania z zaproszonymi przedstawicielami instytucji, działającymi na rzecz wspierania uczniów i ich rodzin;

- tematyczne spotkania wychowawców oraz specjalistów z rodzicami uczniów (działania informacyjne);

**Uroczystości szkolne
w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych
im. Czesława Miłosza w Gryficach
w roku szkolnym 2017/2018**

Lp.	Data	Uroczystość	Odpowiedzialni
1.	04.09.2017	Apel - rozpoczęcie roku szkolnego 2017/2018	Joanna Sankowska Piotr Grabowski
2.	06.10.2017	Święto Patrona Szkoły	Edyta Gradoń-Dobroszewska Marta Zemełka Piotr Grabowski
3.	13.10.2017	Apel – Dzień Edukacji Narodowej	Joanna Sankowska Piotr Grabowski
4.	10.11.2017	Apel – Święto Niepodległości	Małgorzata Rusin Kinga Janczewska Piotr Grabowski
5.	27.04.2018	Apel – zakończenie roku szkolnego klas maturalnych	Edyta Gradoń-Dobroszewska Halina Zdancewicz Piotr Grabowski
6	27.04.2018	Gazetka ścienna - Dzień Flagi RP, Święto Konstytucji 3 Maja,	Barbara Kosmala Dorota Faerber
7	22.06.2018	Apel – zakończenie roku szkolnego 2017/2018	Joanna Sankowska Piotr Grabowski

Piotr Grabowski – pomoc organizacyjna jako opiekun Samorządu Uczniowskiego.

Współpraca z Rodzicami uczniów.

W realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego Rodzice:

- współdecydują, poprzez aktywne uczestnictwo, w projektowaniu oraz podejmowaniu kierunków pracy wychowawczo- profilaktycznej;
- uczestniczą w planowych i dodatkowych spotkaniach organizowanych przez dyrektora szkoły;
- pomagają oraz włączają się w organizację imprez szkolnych, klasowych;
- współpracują ze szkołą w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych wobec swoich dzieci, zgodnie ze wskazówkami szkoły, w trakcie rozwiązywania problemów wychowawczych.

Ewaluacja programu wychowawczo- profilaktycznego szkoły.

Program Wychowawczo-profilaktyczny podlega ewaluacji, przedmiotem której jest jego realizacja a szczególnie uzyskane efekty. Ewaluację Programu wychowawczo- profilaktycznego przeprowadzamy w celu poprawy jakości pracy wychowawczej z młodzieżą. Obszary ewaluacji ustalane są na podstawie wniosków i rekomendacji z pracy wychowawczej w roku poprzednim, z uwzględnieniem słabych stron pracy w tym zakresie.

Ewaluacja programu polegać będzie na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian;
- 2) analizę dokumentacji;
- 3) przeprowadzanie diagnozy badanych obszarów wśród uczniów, rodziców i nauczycieli;
- 4) rozmowy z rodzicami;
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli;
- 6) analiza przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego, zwanego dalej „Zespołem”. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac Zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.